

GOUVERNEMENT VAN NEDERLANDS NIEUW-GUINEA
AFDELING HOLLANDIA

Hollandia, 24 februari 1962.

No. : 34/III/b/GEHEIM.

Bijlage(n) : één (in drievoud).

Onderwerp : politiek verslag.

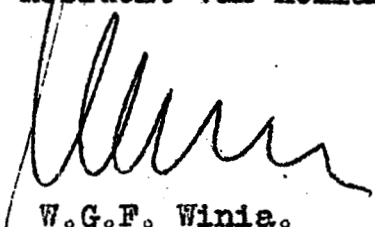
A a n :

Zijne Excellentie de Gouverneur
van Nederlands Nieuw-Guinea,
t.a.v. Het Hoofd van het Kabinet,
te

H o l l a n d i a.

Hiermede heb ik de eer Uwer Excellentie aan te
bieden het politiek verslag over de maand JANUARI 1962
van de Afdeling Hollandia.

De Resident van Hollandia,

W.G.F. Winia.

c.c.: D.B.Z.
Hfd C.V.D.
P.G.
COSTRING
Res. Geelvinkbaai
Res. West Nieuw-Guinea
Res. Fakfak
Res. Zuid Nieuw-Guinea
A.C.A.P.

+ 1 bijlage.

POLITIEK VERSLAG VAN DE RESIDENT VAN HOLLANDIA
OVER DE MAAND JANUARI 1962.

ALGEMEEN.

In het algemeen hebben de verklaringen van de Staatssecretaris de heersende onrust niet weg kunnen nemen. Alhoewel men beseft, dat de door verschillende Indonesische staatslieden gebezigde taal moet gezien worden als een onderdeel van de psychologische oorlogsvoering, blijft men rekening houden met de mogelijkheid van een gewapend conflict. Soekarno kan ertoe gedwongen worden als afleidingsmanoeuvre voor de steeds benarder wordende economische situatie in eigen land, zo redeneert men. Velen hebben de indruk, dat Nederland zo langzamerhand alleen komt te staan. Zelfs degenen, die altijd optimistisch zijn geweest, beginnen te vrezen, dat Nederland niet de kans zal krijgen zijn beloften te vervullen. Degenen, die voor kort nog hoopvol waren, zijn nu de mening toegedaan, dat er uiteindelijk voor de Papoea's geen andere keuze zal overblijven dan een of andere vorm van opnemng in het Indonesisch staatsverband.

Omdat men niet weet in hoeverre Soekarno's dreigementen reële betekenis hebben en evenmin weet of militairen en politieke inmenging van de grote mogendheden de gebeurtenissen al dan niet gunstig zullen gaan beïnvloeden, valt er een bepaalde gelatenheid te constateren waarmede men de loop der gebeurtenissen afwacht.

Al naar gelang de binnen- en buitenlandse persberichten over Nieuw-Guinea gunstig dan wel ongunstig zijn neemt de spanning af of toe. De stemming is er de laatste weken niet beter op geworden door de volgende, voor Nieuw-Guinea minder opwekkende, berichten :

- 1) Indonesische invasiepogingen bij de Etnabaai, waaruit men concludeert, dat het niet alleen bij dreigementen blijft;
- 2) vestiging van een éenhoofdig commando voor de drie onderdelen van de Indonesische strijdkrachten te Makassar;
- 3) de neutrale houding van Malakka ten aanzien van de kwestie Nieuw-Guinea;
- 4) het heimelijk vertrek van Frits KIRIHIO naar Indonesië en zijn verklaring dat, indien het volk van Nieuw-Guinea de vrije keuze zou kunnen maken, het merendeel inlijving bij Indonesië zou prefereren;
- 5) aankondiging van prauweninvasie door Soekarno;
- 6) het rekest aan de Koningin van een groep Nederlanders met belangrijke functies, waarin wordt aangedrongen op het aanwijzen door de Regering van een aantal vertrouwensmannen, die onderhandelingen met Indonesië over Nederlands Nieuw-Guinea zouden moeten voeren, waarin men hier een poging ziet van het thuisfront om op een fatsoenlijke manier van Nieuw-Guinea af te komen;
- 7) schending van het luchtvaartverdrag door Japan (landingsverbod voor Tokyo voor KLM-toestellen met militairen in burger aan boord);
- 8) Amerikaanse weigering om Nederlandse militairen via Amerikaans grondgebied naar Nieuw-Guinea te laten vervoeren;

9) strikt

- 9) strikt neutrale houding van Australië. Volgens een door Menzies afgelegde verklaring wenst Australië een vreedzame regeling, waarbij de nadruk werd gelegd op het belang voor Australië van een goede nabuurschap met Indonesië;
- 10) heroriëntering van Australië op Zuid-oost-Azië.

Hoewel enige geringe pro R.I.-activiteiten vielen waar te nemen, hielden de R.I.-groeperingen zich tot heden opvallend rustig.

R.I.-activiteiten.

De bekende pro R.I.-georiënteerde Seroeiers A. KOROMAT en L. WARJORI ontwikkelden op verschillend terrein R.I.-activiteiten, waaronder het onkwetsbaar maken van een aantal volgelingen door middel van spreuken en drankjes.

Met het m.s. "Kaloekoe" keerden op 15 januari een groot aantal Seroeiers met gezinnen naar Seroei terug; een en ander zou zijn aanbevolen door WAJOI, wiens gezin eveneens met deze bootgelegenheid naar Seroei terugkeerde.

DIVERSEN.

Een zekere Agus JUMELENA, afkomstig uit Depapre, die bekend staat om zijn anti-Nederlandse gevoelens, zou voornemens zijn om bij een eventuele komst van een UNO-commissie in Hollandia met een aantal volgelingen op het vliegveld Sentani een demonstratie te houden, waarbij spandoeken zouden worden meegevoerd met als slagzinnen:

"Kami Papoea Barat tidak maoe di djadjah oleh pemerintah Belanda atau pemerintah Indonesia."

"Kami Papoea Barat minta soepaja PBB oeroes kami sehingga kami terima kemerdekaan kami sendiri dari PBB."

"Kami tidak pertjaja pemerintah belanda oentoek oeroes kami bansa Papoea, sebab pemerintah Belanda selamanja tipoe".

Door de uitkijkpost Base-G, die door scheepvaartpersoneel wordt bezet, werd op 17 januari j.l. te 00.30 uur aan de wachtcommandant stadspolitie gemeld, dat reeds geruime tijd een vaartuig langs de kust voer. Na persoonlijke waarneming bleek, dat het een vaartuig van middelbare grootte betrof, dat pal noord ongeveer 3 zeemijlen uit de kust heen en weer kruiste. Het vaartuig voerde de gebruikelijke verlichting. Bij navraag aan het personeel van de uitkijkpost bleek, dat reeds drie achtereenvolgende nachten een vaartuig van dezelfde grootte tussen 22.00 uur en 06.00 uur ongeveer op dezelfde hoogte als het door de wachtcommandant waargenomen vaartuig heen en weer gevaren had. De Havenmeester en de officier van de wacht van de Koninklijke Marine waren hiervan op de hoogte gesteld. Een nader onderzoek ter identificatie van het vaartuig werd niet ingesteld werd niet ingesteld. Op 18 januari werd door de uitkijkpost te + 23.00 uur wederom een soortgelijk vaartuig waargenomen. Aangetekend moge worden dat - aangezien het terzake om een normale scheepvaart-route gaat - passerende vaartuigen door de uitkijkpost regelmatig worden gesignaleerd.

Hollandia, 24 februari 1962.
De Resident van Hollandia,

W. G. F. Win...